

Uitspraaknr. G570-G574

Datum:

18 oktober 1995

Soort geschil:

Adviesgeschil

Partijen:

De medezeggenschapsraden van de openbare basisschool "Hoogenweg" te Hoogenweg en de openbare basisschool "'t Spectrum" te Hardenberg, nader aan te duiden als medezeggenschapsraden (MR'en)

-tegen-

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg, nader aan te duiden als bevoegd gezag

De Commissie overweegt met betrekking tot de feiten:

Het geschil

De Landelijke geschillencommissie voor het openbaar onderwijs heeft inzake een geschil tussen de medezeggenschapsraad van de openbare basisschool Prins Bernhard en het gemeentebestuur van Hardenberg in haar uitspraak van 5 juli 1995 bepaald dat het besluit van de gemeenteraad van Hardenberg van 14 juni 1995 niet in stand kon blijven en vóór 1 augustus 1995 diende te worden ingetrokken. Dit besluit hield in dat de eerder voorgenomen fusie tussen de obs Hoogenweg en de obs 't Spectrum geen doorgang zou vinden, de obs Prins Bernhard per 1 augustus 1995 zou worden opgeheven en de obs Hoogenweg onder gebruikmaking van de systematiek van de gemiddelde schoolgrootte ook na 1 augustus 1996 zou kunnen blijven voortbestaan. Naar aanleiding van de uitspraak van de geschillencommissie van 5 juli 1995 heeft op 10 juli 1995 een gesprek plaatsgevonden tussen het bevoegd gezag en de MR'en van de scholen 't Spectrum, Hoogenweg en Prins Bernhard. Op 11 juli 1995 heeft het bevoegd gezag de MR'en schriftelijk in kennis gesteld van het voornemen om aan de gemeenteraad het voorstel voor te leggen om ingaande 1 augustus 1995 tot een fusie tussen Hoogenweg en 't Spectrum te besluiten, waarbij Hoogenweg wordt opgeheven, maar voorlopig als dislocatie in stand blijft. Aan de MR'en is gelegenheid gegeven om vóór 18 juli 1995 advies uit te brengen. De MR'en van Hoogenweg en 't Spectrum hebben ter zake van het voorstel een negatief advies uitgebracht. Vervolgens heeft op 18 juli 1995 een gesprek tussen het bevoegd gezag en de betrokken MR'en plaatsgevonden. Na de vergadering van de gemeenteraadscommissie Financiën, Automatisering en Onderwijs van 24 juli 1995 heeft het bevoegd gezag besloten het voorgenomen besluit te handhaven. De gemeenteraad heeft in haar vergadering van 27 juli 1995 conform het advies besloten. De afzonderlijke MR'en hebben vervolgens besloten overeenkomstig artikel 19, eerste lid, aanhef en onder c, WMO 1992 een adviesgeschil aanhangig te maken bij de Landelijke geschillencommissie voor het openbaar onderwijs, hetgeen voor wat betreft de MR van Hoogenweg bij brief van 28 augustus 1995 en voor wat betreft de MR van 't Spectrum bij brief van 5 september 1995 gebeurd is.

De voorzitter van de commissie heeft desgevraagd op grond van artikel 8, vierde lid van het reglement van de commissie de MR van Hoogenweg tot 21 september 1995 uitstel verleend tot indiening van de nadere gronden voor het aanhangig maken van het geschil. Bij brief van 20 september 1995 heeft de MR de indiening van het adviesgeschil nader gemotiveerd.

Op 9 oktober 1995 is een verweerschrift van het bevoegd gezag ontvangen. De commissie heeft een openbare zitting gehouden op 18 oktober 1995 te Amersfoort. Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven. De medezeggenschapsraad van de Prins Bernhard heeft als belanghebbende de hoorzitting bijgewoond en een nadere toelichting gegeven.

De medezeggenschapsraden zijn op grond van onderstaande overwegingen van mening dat de belangen van de scholen en de raden ernstig worden geschaad door het niet volgen door het bevoegd gezag van het advies van de MR'en over het voornemen tot

de fusie van de openbare basisschool 't Spectrum met de openbare basisschool Hoogenweg met ingang van 1 augustus 1995 (artikel 7, aanhef en onder e, WMO 1992)

De medezeggenschapsraad van Hoogenweg wijst op artikel 22 lid 1, WMO 1992, waarin bepaald wordt dat, indien het bevoegd gezag het advies van een MR niet of niet geheel volgt, de uitvoering van een besluit voor een periode van zes weken wordt opgeschort. De MR stelt zich op het standpunt dat hij binnen deze periode zijn positie als afzonderlijke MR heeft behouden. Nu de MR binnen de periode van zes weken na het besluit van 27 juli 1995 een adviesgeschil bij de commissie aanhangig heeft gemaakt, brengt toepassing van artikel 22, eerste lid, WMO 1992 met zich mee dat de MR bevoegd was een geschil bij de Landelijke geschillencommissie voor het openbaar onderwijs aanhangig te maken.

De MR is van mening dat het bevoegd gezag bij het niet volgen van het door de MR gegeven advies in strijd met het bepaalde van artikel 12 WMO 1992 heeft gehandeld. De MR realiseert zich dat de korte periode tussen 5 juli 1995 en 1 augustus 1995 lange termijnen voor advies en overleg in de weg stond, maar is niettemin van oordeel dat het bevoegd gezag te weinig heeft gedaan om in ieder geval in de geest en strekking van artikel 12 WMO 1992 te handelen. De MR wijst in dit verband op het feit dat hij de brief van het bevoegd gezag van 11 juli 1995 niet heeft aangemerkt als een adviesaanvraag in de zin van de WMO 1992. Het antwoord van de MR moet dan ook meer beschouwd worden als een hartekreet om na de beslissing van de geschillencommissie van 5 juli 1995 niet het hoofd in de schoot te leggen.

De MR is voorts van mening dat het bevoegd gezag bij het nemen van het besluit onvoldoende heeft onderzocht of het door de geschillencommissie in haar uitspraak van 5 juli 1995 geconstateerde gebrek hersteld zou kunnen worden. Naar de mening van de MR had het bevoegd gezag na herstel van het door de commissie geconstateerde motiveringsgebrek met hetzelfde voorstel kunnen komen. Het uitblijven van een onderzoek door het bevoegd gezag naar de aanwezigheid van nieuwe feiten of zwaarwegende omstandigheden, die de afwijking van de uitkomsten van het gevolgde medezeggenschapstraject kunnen rechtvaardigen, acht de MR onzorgvuldig. Dergelijke omstandigheden zijn naar de mening van de MR wel degelijk aanwezig nu duidelijk is geworden dat de weglek van leerlingen van Hoogenweg als gevolg van de fusie veel groter zal zijn dan waar de werkgroep destijds rekening mee heeft gehouden.

De MR is van mening dat het bevoegd gezag ongemotiveerd de motieven waarom de Hoogenweg in stand zou moeten blijven terzijde heeft gesteld. De MR stelt dat de Hoogenweg meer leerlingen telt en een betere prognose heeft dan de Prins Bernhard. Bovendien bedient Hoogenweg een groot achterland waar in het verleden een aantal scholen is opgeheven. De MR wijst op het gevaar van een enorme weglek, namelijk 80-100%, in het geval fusie tussen 't Spectrum en Hoogenweg sluiting van het gebouw in Hoogenweg met zich meebrengt. De MR is van mening dat fusie van de school slechts haalbaar is als voldaan wordt aan de voorwaarde dat Hoogenweg zolang het aantal leerlingen dit rechtvaardigt, doch tenminste tien jaar, als locatie wordt gehandhaafd en gedurende die periode op die locatie onderwijs wordt gegeven aan drie groepen.

De MR stelt zich op het standpunt dat op het bevoegd gezag de verplichting rust om tegelijkertijd met het besluit tot fusie de hoofdlijnen van de onderwijskundige en schoolorganisatorische inrichting van de nieuwe school aan de MR voor te leggen. De MR onderbouwt zijn standpunt onder verwijzing naar vaste jurisprudentie van de geschillencommissie op dit punt. De MR is van mening dat het bevoegd gezag jegens de raad onzorgvuldig heeft gehandeld door het niet tegelijkertijd met het besluit tot fusie regelen van de gevolgen van de fusie voor de ouders/leerlingen. Dat het bevoegd gezag in zijn verweerschrift de bereidheid heeft uitgesproken om alsnog de gevolgen van de fusie voor het personeel te vergemakkelijken en daartoe faciliterend te willen optreden kan naar de mening van de MR niet worden aangemerkt als inzicht biedend in de gevolgen voor het personeel en ouders/leerlingen.

De medezeggenschapsraad van 't Spectrum werpt de vraag op of de door het bevoegd gezag gegeven termijn waarbinnen de MR advies diende uit te brengen als redelijke termijn in de zin van de

WMO 1992 gekarakteriseerd kan worden. De MR wijst er daarnaast op dat het bevoegd gezag vóór 1 augustus 1995 in ieder geval één uitvoeringshandeling heeft verricht door het administratienummer van de Hoogenweg bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen op te heffen en aldus reeds gestart is met de uitvoering van het besluit. De in artikel 22, eerste lid, WMO 1992 geregelde wachttijd van zes weken is door het bevoegd gezag niet in acht genomen.

De MR benadrukt dat voor 't Spectrum een fusie niet noodzakelijk is. De school heeft gezien het aantal leerlingen voldoende bestaansrecht en is nog steeds groeiende. De MR heeft zich echter in het belang van het totale openbare onderwijs in de gemeente Hardenberg steeds coöperatief ten aanzien van een fusie met Hoogenweg opgesteld. De MR heeft in februari 1995 een positief advies ten aanzien van het toentertijd voorgelegde voorgenomen besluit tot fusie van de Hoogenweg en 't Spectrum gegeven. De MR heeft een aantal voorwaarden gesteld. Deze voorwaarden betroffen een coöperatieve houding van beide fusiepartners, een bescherming van het personeel van 't Spectrum, een volledige integratie op korte termijn, een beperking van de weglek van leerlingen van Hoogenweg alsmede de directiestructuur. Het bevoegd gezag heeft hierin steeds geen inzicht verschaft. Door het door de MR van Hoogenweg ingenomen standpunt is duidelijk geworden dat aan een aantal voorwaarden, zoals een snelle integratie, niet zal worden voldaan. Hierdoor is de MR ernstig gaan twijfelen aan de haalbaarheid van een fusie tussen beide scholen. De MR verwijt het bevoegd gezag dat het de gevolgen van de fusie niet heeft geregeld.

De door de MR van Hoogenweg voorspelde weglek van 80-100% betekent dat er slechts leerkrachten en geen leerlingen van Hoogenweg naar de fusieschool zullen komen. Hierdoor ontstaat een onacceptabele situatie voor het personeel van 't Spectrum.

Het *bevoegd gezag* heeft op grond van onderstaande overwegingen besloten het advies van de MR'en niet te volgen met betrekking tot:

de fusie van de openbare basisschool 't Spectrum met de openbare basisschool Hoogenweg met ingang van 1 augustus 1995 (artikel 7, aanhef en onder e, WMO 1992)

Het bevoegd gezag licht toe dat naar aanleiding van de uitspraak van de geschillencommissie van 5 juli 1995 op 10 juli 1995 een onderhoud heeft plaatsgevonden tussen het college van B en W en de MR'en van 't Spectrum, Hoogenweg en Prins Bernhard. Op 11 juli 1995 heeft het bevoegd gezag vervolgens de MR'en op de hoogte gesteld van het voornemen om aan de gemeenteraad voor te stellen alsnog met het oorspronkelijke B en W- besluit van 18 april 1995 akkoord te gaan. Dit besluit behelsde de fusie per 1 augustus 1995 tussen Hoogenweg en 't Spectrum, waarbij eerstgenoemde school formeel wordt opgeheven, maar voorlopig als dislocatie in stand blijft. Ter zake van dit voornemen heeft het bevoegd gezag bij brief van 11 juli de MR'en verzocht om advies uit te brengen vóór 18 juli 1995. Met uitzondering van de MR van de Prins Bernhard hebben de MR'en ter zake van het voorstel een negatief advies uitgebracht. Op 18 juli 1995 heeft er opnieuw uitvoerig overleg tussen de betrokken MR'en en het college plaatsgevonden met als voornaamste doel het nader tot elkaar brengen van de standpunten. Dit overleg heeft niet tot het gewenste resultaat geleid. In verband hiermee besloot het college op 20 juli 1995 aan de gemeenteraad het voorstel te doen tot intrekking van het raadsbesluit van 14 juni 1995, ter uitvoering van de uitspraak van de geschillencommissie, en bovendien uit te spreken dat, gelet op de ingewonnen adviezen, de gemeenteraad geen mogelijkheden ziet om de systematiek van de gemiddelde schoolgrootte in de gemeente Hardenberg te benutten.

Dit voorstel is besproken in de raadscommissie voor Financiën, Automatisering en Onderwijs van 24 juli 1995. Naar aanleiding van de uitkomst van deze vergadering, waar vertegenwoordigers van de MR'en hebben ingesproken, maar vooral omdat het bevoegd gezag zich realiseerde dat de geschillencommissie in haar uitspraak van 5 juli 1995 had aangegeven dat het oorspronkelijke voorstel - dat de uitkomst was van het eerste besluitvormingstraject - op een draagkrachtige motivering berustte en ook de commissie bij een eventuele passieve opstelling kanttekeningen plaatste, besloot het college alsnog het oorspronkelijke voorstel van 18 april 1995 aan de gemeenteraad voor te leggen, hetgeen het gedaan heeft op 25 juli 1995. In zijn vergadering van 27 juli 1995 heeft de gemeenteraad het voorstel omgezet in een besluit.

Ten aanzien van de bezwaren van de MR van Hoogenweg merkt het bevoegd gezag op, dat het voor de MR essentieel is dat het college zich niet zou hebben gebogen over de vraag of en zo ja in hoeverre het motiveringsgebrek, dat de geschillencommissie bespeurde in het raadsbesluit van 14 juni

1995, hersteld zou kunnen worden, maar dat uitsluitend is geprobeerd om - uitgaande van de instandhouding van de Prins Bernhard - een fusie te bewerkstelligen tussen de scholen Hoogenweg en 't Spectrum.

Het bevoegd gezag geeft aan dat het, na ingewonnen advies, heeft gemeend het meeste recht te doen aan de uitspraak van de commissie door te kiezen voor de optie dat het besluit van 14 juni 1995 wordt ingetrokken, en terug te vallen op het eerdere advies van de werkgroep schaalvergroting en alsnog te besluiten tot een fusie tussen Hoogenweg en 't Spectrum. Hierdoor kan de Prins Bernhard met gebruikmaking van de systematiek van de gemiddelde schoolgrootte ook na 1 augustus 1996 in stand blijven.

Het bevoegd gezag is thans van mening dat het aanvankelijke besluitvormingstraject redelijkerwijs tot geen andere conclusie kon leiden dan waartoe op 27 juli 1995 door de gemeenteraad is besloten. Gelet op de samenstelling van de werkgroep en de systematiek en zorgvuldigheid van de afwegingsprocedure, acht het bevoegd gezag het onwaarschijnlijk dat hantering van dezelfde toetsingscriteria achteraf een andersluidende uitkomst zou hebben kunnen rechtvaardigen. Het bevoegd gezag is van mening dat de weg om alsnog het ingetrokken raadsbesluit tot opheffing van de Prins Bernhard als voorgenomen besluit aan de gemeenteraad voor te leggen feitelijk onbegaanbaar is. Naar de mening van het bevoegd gezag kan niet gezegd worden dat zich nieuwe feiten of gewijzigde omstandigheden hebben voorgedaan, die het terugvallen op het ingetrokken raadsbesluit zouden kunnen rechtvaardigen.

Wat betreft het door beide MR'en aangevoerde ontbreken van een regeling van de gevolgen van de fusie wijst het bevoegd gezag erop dat een regeling van de gevolgen op hoofdlijnen wel degelijk aanwezig was en in het voorgaande traject een kader voor de uitwerking was overeengekomen. De concrete uitwerking daarvan is echter gestagneerd door de opstelling van vooral de MR van de Hoogenweg.

Het bevoegd gezag heeft het niet zinvol geacht, gezien de geforceerde wijze waarop de uiteindelijke besluitvorming tot stand is gekomen en gelet op de onmogelijkheid om daarover consensus te bereiken, niettemin een uitgewerkt plan op tafel te leggen door middel waarvan de gevolgen voldoende inzichtelijk gemaakt konden worden. Het bevoegd gezag benadrukt het daarnaast, gezien de verharding van standpunten van beide MR'en, een verloren moeite te vinden een plan op te stellen.

Ten aanzien van de bezwaren van de MR van 't Spectrum merkt het bevoegd gezag op dat deze zich, naast het bezwaar dat de gevolgen van de fusie voor het personeel en de ouders/leerlingen in het ongewisse zijn gebleven, toespitsen op het feit dat het bevoegd gezag niet of onvoldoende zou hebben gereageerd op de adviezen van de MR. Het bevoegd gezag is van mening dat dit gestelde onjuist is nu naar aanleiding van de door de MR uitgebrachte adviezen veelvuldig overleg heeft plaatsgevonden.

Overwegende ten aanzien van het recht:

Ontvankelijkheid

De gemeenteraad van Hardenberg heeft op 27 juli 1995 het besluit genomen de openbare basisscholen 't Spectrum en Hoogenweg met ingang van 1 augustus 1995 samen te voegen. Gevolg van een fusie is dat de medezeggenschapsraden van de te fuseren scholen met ingang van de fusiedatum in beginsel van rechtswege komen te vervallen. Krachtens het bepaalde in paragraaf F van het Besluit WMO 1984 treedt vanaf het tijdstip van de samenvoeging van scholen van rechtswege een medezeggenschapsraad of voorlopige medezeggenschapsraad aan, die is samengesteld uit de leden van de medezeggenschapsraden van die betrokken scholen. De commissie constateert dat de MR'en het verzoek om een adviesgeschil in behandeling te nemen bij de commissie hebben ingediend ná 31 juli 1995 dat wil zeggen op een tijdstip, dat deze raden in beginsel van rechtswege opgehouden hadden te bestaan. De commissie ziet er niettemin vanaf de MR'en in hun verzoek tot behandeling van een adviesgeschil niet ontvankelijk te verklaren.

De commissie overweegt hierbij dat op grond van artikel 22, eerste lid, WMO 1992 een bevoegd gezag - nadat het een besluit genomen heeft, waarbij het een advies van de medezeggenschapsraad niet of niet geheel volgt - gehouden is de uitvoering van dat besluit zes weken op te schorten. Een bevoegd gezag is slechts dan niet aan deze wettelijke bepaling gebonden, indien een medezeggenschapsraad tegen onmiddellijke uitvoering van het besluit geen bedenkingen heeft. Het is de commissie gebleken, dat beide MR'en desgevraagd tegen onmiddellijke uitvoering van het besluit tot fusie bedenkingen hebben geuit. Dit houdt in dat het bevoegd gezag het fusiebesluit niet eerder dan na 7 september 1995 tot uitvoering kon brengen en dat zodoende in ieder geval tot dat ogenblik

de MR'en nog niet van rechtswege waren opgeheven. Nu de commissie het verzoek om een adviesgeskil in behandeling te nemen van beide MR'en vóór 8 september 1995 heeft ontvangen, concludeert de commissie dat beide raden in hun verzoek ontvankelijk kunnen worden verklaard.

Fusie van de openbare basisschool 't Spectrum met de openbare basisschool Hoogenweg met ingang van 1 augustus 1995 (artikel 7, aanhef en onder e, WMO 1992)

Ingevolge artikel 22, lid 3, WMO 1992 beoordeelt de commissie of het bevoegd gezag bij het niet volgen van het advies van de MR'en

- a) gehandeld heeft in strijd met het bepaalde bij of krachtens de WMO 1992 of met het medezeggenschapsreglement;
- b) onvoldoende gemotiveerd heeft waarom is afgeweken van het advies van de raad; of
- c) onzorgvuldig gehandeld heeft ten opzichte van de raad.

De commissie constateert dat de MR'en in de loop van juli 1995 een termijn van zes dagen is gegeven om advies uit te brengen over het voornemen tot fusie van hun scholen. Mede gelet op het verstrekkende karakter van dat voorgenomen besluit kan een dergelijke termijn in het algemeen niet als een "redelijke termijn" worden aangemerkt, zoals bedoeld in het medezeggenschapsreglement van de betrokken scholen. De commissie acht deze termijn in dit geval echter niet onredelijk. De gemeenteraad was als gevolg van de uitspraak van de commissie d.d. 5 juli 1995 gehouden vóór 1 augustus 1995 een nieuw besluit inzake het instandhoudingsbeleid betreffende het openbaar basisonderwijs te nemen. Voorts overweegt de commissie dat het gedane voorstel reeds op een eerder tijdstip - te weten bij brief van 11 januari 1995 - aan de MR'en om advies is voorgelegd en onderwerp is geweest van nader overleg.

Het gegeven dat die adviesprocedure toen niet tot de beoogde fusie heeft geleid, doet niet af aan het feit, dat een fusie van de openbare basisscholen Het Spectrum en Hoogenweg een optie vormde die ruim vóór de adviesaanvraag d.d. 11 juli 1995 bij de MR'en bekend en ook besproken was.

Ten aanzien van de stelling van de MR van Hoogenweg, dat het bevoegd gezag in de periode tussen 5 juli 1995 en 1 augustus 1995 te weinig overleg heeft gevoerd en onvoldoende betekenis heeft toegekend aan de uitgebrachte adviezen, waardoor het bevoegd gezag in ieder geval in strijd met de geest en strekking van de in artikel 12, WMO 1992 omschreven adviesprocedure heeft gehandeld, merkt de commissie het volgende op. Gegeven het korte tijdbestek, waarin een nieuw besluit betreffende het instandhoudingsbeleid inzake het openbaar basisonderwijs genomen diende te worden, is de commissie van mening dat het bevoegd gezag niet verweten kan worden, dat zij onvoldoende overleg heeft gevoerd en onvoldoende inspanningen heeft verricht om een voorstel te formuleren, dat op brede steun van de betrokken MR'en zou kunnen rekenen. Voorts overweegt de commissie dat het bevoegd gezag kennelijk wel betekenis heeft toegekend aan de uitgebrachte adviezen en aan hetgeen in de besprekingen door de MR'en naar voren is gebracht, wat moge blijken uit het feit dat het bevoegd gezag zijn voorgenomen besluit tussentijds heeft willen bijstellen en ook een geheel andere fusievariant nog in ogenschouw heeft genomen. Voorts is van belang dat ontegenzeggelijk vaststaat dat het standpunt van beide MR'en over het voornemen tot fusie expliciet bij de gemeenteraad van Hardenberg bekend was, zodat die standpunten van wezenlijke invloed konden zijn op de besluitvorming van de gemeenteraad.

Het feit dat de MR van Hoogenweg het schrijven van het bevoegd gezag d.d. 11 juli 1995 niet als een formele adviesaanvraag heeft onderkend, kan het bevoegd gezag niet worden aangerekend. De inhoud van dit schrijven laat naar het oordeel van de commissie geen enkele twijfel over voor de conclusie dat de MR'en advies is gevraagd omtrent een voornemen tot fusie overeenkomstig de bepalingen van de WMO 1992 c.q. het medezeggenschapsreglement van beide scholen.

Daargelaten of het niet nakomen van de in artikel 22, eerste lid, WMO 1992 voorgeschreven wachttijd van zes weken onderwerp kan zijn van een toetsing in het kader van een adviesgeskil, waarbij de vraag centraal staat of een bevoegd gezag **bij het niet volgen van het advies van de medezeggenschapsraad** al dan niet in strijd met het bepaalde bij of krachtens de WMO 1992 of met het medezeggenschapsreglement heeft gehandeld, is het de commissie niet gebleken, dat het bevoegd gezag binnen die termijn van zes weken daadwerkelijk tot uitvoering van het fusiebesluit is overgegaan.

De commissie overweegt daarbij dat zij de melding van het fusiebesluit en het verzoek tot opheffing

van een zogenaamd Brinn-nummer bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen niet als een materiële uitvoeringshandeling aanmerkt.

De commissie is van mening dat niet geconcludeerd kan worden dat het bevoegd gezag onvoldoende heeft gemotiveerd waarom het is afgeweken van het advies van de MR'en. De commissie constateert dat het bevoegd gezag zowel mondeling als schriftelijk duidelijk gemaakt heeft op grond van welke overwegingen het tot het fusiebesluit is gekomen en op grond van welke motieven het ervan heeft afgezien vast te blijven houden aan het oorspronkelijke besluit de Prins Bernhard te Bergentheim op te heffen. Naar het oordeel van de commissie heeft het bevoegd gezag daarmee zijn motivering naar de MR'en voldoende kenbaar gemaakt.

Daarnaast is het de commissie niet gebleken dat de gekozen motivering niet deugdelijk zou zijn. Dat het bevoegd gezag gebruik wenst te maken van het systeem van de gemiddelde schoolgrootte om een zo groot mogelijk aantal openbare basisscholen in stand te houden, acht de commissie niet onbegrijpelijk. Ten einde het maximaal toegestane aantal van zeven openbare basisscholen op 1 augustus 1995 te bereiken heeft het bevoegd gezag uiteindelijk de voorkeur uitgesproken voor een fusie van 't Spectrum met Hoogenweg boven de opheffing van één van de openbare basisscholen. De motivering van deze voorkeur, die het bevoegd gezag met name heeft gevonden in de noodzaak van een evenwichtige spreiding van openbaar onderwijs op het grondgebied van de gemeente Hardenberg, acht de commissie niet ondeugdelijk.

Dezelfde conclusie trekt de commissie met betrekking tot het oordeel van het bevoegd gezag dat - gelet op de inhoud van de uitspraak van de commissie d.d. 5 juli 1995 - feitelijk de weg onbegaanbaar was om alsnog het ingetrokken raadsbesluit tot opheffing van Prins Bernhard weer als voorgenomen besluit aan de gemeenteraad van Hardenberg voor te leggen. De opvatting van het bevoegd gezag dat geen beroep gedaan kon worden op gewijzigde omstandigheden en nieuwe feiten, die het terugvallen op dat ingetrokken raadsbesluit zou rechtvaardigen, komt de commissie niet als onjuist voor. De verwachting dat als gevolg van de fusie een grotere weglek van leerlingen optreedt dan waarvan oorspronkelijk uit is gegaan, merkt de commissie in dit geval - mede de gehele voorgeschiedenis in aanmerking genomen - niet als een gewijzigde omstandigheid aan.

Zoals de commissie meermalen ten aanzien van besluiten tot fusie heeft overwogen, behoren tegelijkertijd met of eerder dan het besluit tot fusie, voorgenomen besluiten over de uitwerking van allerlei gevolgen van de fusie - althans op hoofdlijnen - aan de MR'en van de betrokken scholen te worden voorgelegd. De commissie acht dit juist teneinde een MR in de gelegenheid te stellen om aan de hand van de in kaart gebrachte gevolgen zich een zo goed mogelijk oordeel te kunnen vormen over de voorgenomen fusie van de school. De commissie constateert dat het bevoegd gezag tegelijkertijd met het voorstel van 11 juli 1995 tot fusie van 't Spectrum en Hoogenweg geen voorstel tot regeling van de gevolgen van de fusie van de school voor het personeel c.q. voor de ouders/leerlingen - zoals omschreven in de artikelen 8 en 9, aanhef en onder a, WMO 1992 ter instemming heeft voorgelegd aan respectievelijk de personeels- en ouder/leerlingengeleding van de betrokken MR'en. De commissie is het niet met de stelling van het bevoegd gezag eens dat de gevolgen van de fusie op hoofdlijnen reeds in beeld zouden zijn gebracht. Zij constateert dat in ieder geval omtrent de regeling van de huisvesting, waaronder begrepen de vraag hoe lang het gebouw van Hoogenweg als dislocatie wordt gehandhaafd en de vraag op welke wijze de leerlingen over beide locaties verdeeld worden, en over een mogelijke regeling ter bescherming van de werkgelegenheid van het betrokken personeel, alsmede over de keuze van de directiestructuur en directeur van de fusieschool, nog geen besluiten genomen zijn. Genoemde onderwerpen vallen naar het oordeel van de commissie onder het begrip "regeling van de gevolgen van fusie op hoofdlijnen".

Het verweer van het bevoegd gezag dat de beperkte tijd en het probleem om de betrokken MR'en voor nader overleg om de tafel te krijgen hem in een overmachtsituatie hebben geplaatst, waardoor het niet mogelijk is gebleken de regeling van de gevolgen in overleg nader in te vullen, acht de commissie een onvoldoende rechtvaardiging voor het geconstateerde verzuim. De commissie onderkent dat de door het bevoegd gezag genoemde factoren met name in de laatste fase van het besluitvormingstraject een rol hebben gespeeld. Evenwel - en de commissie acht dat zwaarwegender - had het bevoegd gezag de regeling van de gevolgen op hoofdlijnen in feite reeds in januari 1995 uitgewerkt moeten hebben toen het de MR'en van 't Spectrum en Hoogenweg voor de eerste maal confronteerde met het voorgenomen besluit tot fusie van deze scholen.

Resumerend concludeert de commissie dat het bevoegd gezag bij het niet volgen van het advies van de MR'en niet in strijd met artikel 12, WMO 1992 heeft gehandeld, voldoende heeft gemotiveerd waarom het van de adviezen is afgeweken en onzorgvuldig gehandeld heeft ten opzichte van de MR'en door niet tijdig de regeling van de gevolgen van de fusie aan deze raden te hebben voorgelegd. Hoewel de commissie het handelen in strijd met de genoemde zorgvuldigheidsnorm als een ernstig verzuim aanmerkt, acht zij in dit geval dit verzuim niet zwaarwegend genoeg om uit te spreken dat het besluit van de gemeenteraad d.d. 27 juli 1995 niet in stand zou kunnen blijven.

De commissie overweegt daarbij dat intrekking van het onderhavige fusiebesluit, waardoor het bevoegd gezag de gelegenheid krijgt dit verzuim alsnog te herstellen, verstrekkende gevolgen kan hebben voor het aantal in stand te houden openbare basisscholen in de gemeente Hardenberg gelet op de geldende wetgeving in het kader van het instandhoudingsbeleid.

Voorts acht de commissie van belang dat de gemeenteraad juist vanwege de mogelijke consequenties van die wetgeving voor het instandhoudingsbeleid gedwongen was vóór 1 augustus 1995 een besluit te nemen.

Wellicht ten overvloede merkt de commissie hierbij nog op dat bovenstaande beslissing het bevoegd gezag niet van de plicht ontslaat de regeling van de gevolgen van de fusie voor het personeel en voor de ouders/leerlingen alsnog ter instemming voor te leggen.

Concluderende:

dat het bevoegd gezag bij het niet volgen van de adviezen van de MR'en met betrekking tot het besluit tot fusie van 't Spectrum en Hoogenweg per 1 augustus 1995

- niet in strijd gehandeld heeft met het bepaalde bij of krachtens de WMO 1992 of met het medezeggenschapsreglement;
- voldoende gemotiveerd heeft waarom is afgeweken van de adviezen van de MR'en;
- onzorgvuldig gehandeld heeft ten opzichte van de MR'en.

stelt bindend vast dat het besluit van de gemeenteraad d.d. 27 juli 1995 in stand kan blijven.

Den Haag, 18 oktober 1995

Mr. N.L.P. te Bos, secretaris

Mr. B.K. Olivier, de voorzitter